

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

DANSK
FOLKEMUSEUMS
VIRKSOMHED

I FINANSAARENE
1920-21 OG 1921-22

SÆRTRYK AF »FORTID OG NUTID» IV. BIND

KØBENHAVN
NIELSEN & LYDICHE (AXEL SIMMELKJÆR)

1923

DANSK FOLKEMUSEUMS VIRKSOMHED I FINANSAARENE 1920—21 OG 1921—22.

Siden Dansk Folkemuseums Stiftelse 1885 har denne Samling staaet som en selvejende Institution, ledet af Museets Grundlægger og Skaber, Direktør Bernhard Olsen, og af en Tilsynskomite, men det har længe været paatænkt, at Samlingen under den ene eller anden Form skulde forenes med Nationalmuseets 2. Afdeling, og allerede i en Aarrække har Samarbejdet mellem de to Søstermuseer været særdeles intimt. Da Direktør Bernhard Olsen efter en mere end 40-aarig Virksomhed nedlagde sit Hverv og trak sig tilbage til et velfortjent, men indtil hans sidste Sygdom og Død virksomt Otium, foregik den administrative Sammensmeltning 1. Juli 1920. Tilsynskomiteen, der foruden Direktøren bestod af Folketingsmand J. C. Christensen som Formand, Generalkonsul Claudius, Hypotekbankdirektør Jensen-Sønderup, Læge J. V. S. Johnsson samt Museumsinspektør, Magister Chr. Axel Jensen, den sidste som Undervisningsministeriets Repræsentant, overdrog Samlingerne til Staten, hvis administrative og bevilgende Myndigheder samtidigt med beredvillig Forstaaelse af Museets Tarv gav det forøgede Bevillinger og forøget Personale,

saaledes at det nu foruden den administrerende Inspektør har tre Underinspektører.

Betydningen af denne administrative Ordning behøver ingen udførlig Forklaring. De Samlinger, som nu er overgaaede til Statsejendom, er vurderede til henimod en Million Kroner, men denne Sum giver kun en mangelfuld Forestilling om deres sande Værd, der ikke lader sig ansætte i Penge. Takket være Stifterens Initiativ og mangeaarige Arbejde rummer Dansk Folkemuseum nemlig et uerstatteligt Materiale til Belysning af dansk By- og Landbokultur i Perioden c. 1650—1850, og det vilde nu være aldeles umuligt at tilvejebringe en lignende Samling, selv om ogsaa Penge og Tid stod til Raadighed i ubegrænset Maal.

I det ydre kan Foreningen mellem de to Museer indtil videre kun give sig faa og lidet følelige Udslag. Folkemuseets store og smukke Bygningssamling, Frilandsmuseet ved Lyngby, er ifølge Sagens Natur bundet til den Plads, hvor den er vokset op, og skønt de lejede Museumslokaler i København er i højeste Grad utilstrækkelige, utrygge og uværdige for en national Samling, synes enhver Ændring at maatte udskydes, indtil det samlede Nationalmuseums Nybygningsspørgsmaal har fundet sin endelige Løsning. Selv mindre Omflytninger og Udvekslinger kan kun iværksættes efter ganske ringe Maalestok, bl. a. fordi Nationalmuseets egne Pladsforhold er næsten lige saa fortvivlede som Folkemuseets.

Ventetiden, indtil Byggesagen er afgjort, maa udnyttes paa anden Maade, og det foreløbige Maal maa være at fæstne og udvikle Museets udadvendte Virksomhed, særligt i yderste Øjeblik at organisere *det museumsmæssige Studium af vor gamle Landbokultur*. Paa dette Omraade har dels Landbrugsmuseet ved Lyngby, dels Dansk Folkemindesamling i København præsteret meget og værdifuldt Arbejde, men der er stadigt Felter, som i høj Grad tiltrænger Behandling. Folkemuseets nu afgaaede Komité har som to saadanne Emner gentagne Gange fremhævet Bønderbygninger og Folkedragter*). — Hvad særligt *Folkedragterne* angaar, havde Komitéen overtaget Museumsinspektør Chr.

*) Sml. J. Olriks og Chr. Axel Jensens Spørgeskemaer i Dansk historisk Fællesforenings Meddelelser Nr. 2 (Maj 1910).

Axel Jensens Dragtsamling, der var tilvejebragt som Supplement til Folkemuseets ældre Dragtserier og ledsagedes af en Række skriftlige, paa selve Stedet indsamlede Oplysninger om de forskellige Egenes Dragtskikke; den havde givet Frk. Elna Mygdal Ansættelse som Specialist paa dette Omraade, og den havde endelig opnaaet, at der paa Finansloven 1920—21 optoges første Del af en femaarig Bevilling paa ialt 12,500 Kr. til Studierejse og Indsamling af Meddelelser om *Folkedragter*. Det Indsamlingsarbejde, som er udført i de sidste to Aar, hviler saaledes paa det Grundlag, som Komiteen har tilvejebragt, og takket være den givne Bevilling har Underinspektør, Frk. Elna Mygdal, der tidligere især har gjort Indsamlinger paa Heden og paa Amager, nu kunnet besøge andre Landsdele og tilvejebringe indgaaende og nøjagtige Oplysninger om de stedlige Dragtskikke. 1920 besøgte først Røsnæs, hvor Folkemuseets Arbejde ivrigt støttedes af Kallundborg og Omegns Museum og dets Leder, Kredslæge J. S. Møller, hvis store Fortjenester af Røsnæsstudiet ikke behøver at fremhæves, senere Samsø, hvor Samsømuseum og en Række Privatpersoner, især Maler Johnsen i Nordby, ogsaa ydede redbon Hjælp. Paa en følgende Rejse besøgte Rersø og Landsgrav samt Museerne i Sorø, Næstved, Vordingborg, Stege, Nykøbing F. og Maribo som en Forberedelse af Studiet ude paa Landet i disse Egne. 1921 undersøgte især Falster og Dele af Lolland, hvor der vistes megen Interesse og Velvilje, samt Haderslev- og Aabenraaegnen, hvor bl. a. Gaardejer J. Riis, Barsmark, paa mange Maader fremmede Arbejdet, Als og Rømø. Til denne Rejse sluttede sig Museumsbesøg i Flensborg, Slesvig, Kiel, Hamburg, Altona, Glückstadt, Meldorf, Heide, Husum og Føhr, og Museets Repræsentant overværede desuden Nationalfesten i Ribe den 3. Juli med dens Opvisninger af Folkedragter fra Landets forskellige Egne.

Ogsaa en systematisk Undersøgelse af Landets gamle *Bønderbygninger* er det nu lykkedes Museet at iværksætte. Arkitekt H. Zangenberg, der allerede i en Aarrække har studeret sjællandske Landbygninger, har 1920 berejst Egnen mellem Viborg og Randers og i Løbet af en Maanedstid opmaalt, fotograferet og beskrevet henimod 30 typiske ældre Gaarde og Huse. Fuldstændig

maalt er en ejendommelig Gaard i Vinkel ved Viborg, som Evald Tang Kristensen allerede for en Snes Aar siden henlede Opmærksomheden paa, og hvis ældste bevarede Dele synes at stamme fra den senere Middelalder. 1921 er paa lignende Maade gennemgaaet Refsnæs og Reersø, og endvidere er der undersøgt en Del Stubmøller*).

Hvad *Frilandsmuseets Bygninger* angaar, har Rejserne ikke tilført Frilandsmuseet større Erhvervelser. Prisforholdene har jo været lidet gunstige for Indkøb og Flytning af større Bygninger.

Fig. 1. Skvætmølle fra Åhylte.

Dog er der benyttet en gunstig Lejlighed til at erhverve og overflytte til Folevad en Skvætmølle (Fig. 1) fra Åhylte i Kinnared Sogn, liggende i Smaalands lige ved Hallandsgrænsen. Iøvrigt har Arbejderne ude i Frilandsmuseet væsentlig taget Sigte paa den almindelige Vedligeholdelse og Sikring, ikke mindst af de mange Smaasager og Textilier i de gamle Bygninger. Det er ogsaa af Hensyn til Genstandenes Bevaring, at der er taget den Bestemmelse kun at holde Frilandsmuseet aabent for Publikum i Sommersæsonen (1. April—15. Oktober). I den kolde og fugtige Aarstid bliver

*) Som Støtte for disse Undersøgelser har Museets tidligere Tilsynshavende skænket det sine Samlinger af Noter og Skitser vedr. landlige Bygningskikke.

nemlig Vævninger og andre ømtaalelige Sager nu nedtagne og hengemte.

Paa næsten alle andre Omraader har *Samlingernes Tilvækst*, baade ved Gaver og ved Indkøb, været særdeles anselig, og selv en kort Gennemgang af Museets vigtigere Nyerhvervelser kan give en Oversigt over alle de Omraader, som dets Samlervirksomhed omspænder.

Samlingen af *kirkelige Sager* har faaet sin væsentligste Forøgelse derved, at Nationalmuseets i de senere Aar tilvejebragte Serie af Smedejærnsmonumenter fra Landsbykirkegaarde er overflyttet til Lyngby, hvor de midlertidigt er blevne opstillede i Loftshuset sammen med andre forskellige Gravminder. Ikke blot Gravtræer og Trækors, men ogsaa de smedede Monumenter fortrænges nu selv i Landets mest afsides Egne af Marmortavler og polerede Granitstøtter, og Prøver paa disse ofte smukke og gode Landsbysmedearbejder fortjener derfor at samles og bevares, inden de helt forsvinder. Til de Exemplarer, som Nationalmuseet tidligere har modtaget, er yderligere som Gaver fra Kirkestyrelserne kommet et Monument fra Gassum ved Randers og to fra Herlufmagle ved Næstved, det ene over Smed H. P. Christensen († 1860), det andet over en Smedekone († 1890); det bør fremhæves, at Slægten har givet sit Samtykke til Monumenternes Opbevaring i Museet. En ligeledes gennem Nationalmuseet modtaget Gave fra Kirkebestyrelsen er en »Kirkerist« fra Onsbjerg paa Samsø; Ordet træffes hyppigt i gamle Dokumenter, og Genstanden, der nu sjældent ses i Brug, er et Jerngitter, der har ligget vandret over en Grube foran Kirkegaardslaagen og har spærret Adgangen for Smaakreaturet. Af Smaasager kan nævnes en Sølvklokke til en Pengetavle (1804, med Odense Bymærke), et Broderi fra et Ligtæppe samt flere Salmebøger med sølvbeslaaede Bind.

Museets meget betydelige Samling af *Lavssager* er forøget med et Tinkrus, »zugehörig der fremden Maurergesellschaft in Copenhagen, errichtet der 13ten August 1830, erneuert der 20ten Februar 1847«, samt et Exemplar af det københavnske Murerlavs Ligbærertegn fra 1701.

Af *Bygningsdele* er erhvervet et Sæt Vinduesfløje med bly-

indfattede, delvis fornyede Ruder, stammende fra Kompagni-stræde Nr. 16 i København, og en tofløjet Gadedør i Louis-XVI-Stil fra Flensborg. Den forud meget store Serie af *Jernovne*, som er opstillet i Frilandsmuseets Ovnhal, er vokset dels ved et Bytte med Kunstindustrimuseet, dels ved forskellige Gaver; flere Plader er skænkede af Direktør Chr. Andersen, Helsingør Skibs- og Maskinværft, og en fuldstændig toetages Vindovn med Christian 7.s Portræt, støbt paa Fritsø Værk 1774, er en Gave fra Støberikonsulent F. Krog, Lillerød. En ejendommelig Storplade fra 1695, med Navnene »Caspar Hermann Hausman« og »Karen Hausmans, gebohrne Tollern« samt talende Vaabenmærker er fundet under en Skorsten i det Holmblad'ske Landsted (nuv. Amagerbrogade Nr. 25); købt er et rigt graveret Ovnør af Kobber. Den vigtigste Erhvervelse af mur- og nagelfast Indbo er dog et Sæt *Gyldenlæder*, som stammer fra Herregaarden Gml. Estrup ved Randers; i Ornamentikken, der tilhører Tiden ca. 1725, gentager sig et Landskab med Slot og Landsby, Hyrde og flyvende Merkur og et Søstykke med en Tomaster, et Skjold med de sammenslyngede Bogstaver JE samt Omskriften IACOP E. GIDEUS, formodentlig Navnet paa den Bestiller, til hvem Mønstret først er gjort.

Meget righoldige er Forøgelserne paa *Møblernes* Omraade. At Møbler i Barokstil fra Slutn. af 17. Aarh. er købt et Par Borde med Kugleben, det ene sjællandsk, det andet slesvigsk, en delvis sortfineret Egetræskiste med Profilfelter og drejede Søjler (fra Kindertoftte ved Slagelse), Forsiden af et malet Skab med to ubekendte borgerlige Vaaben, Navnebogstaverne F V G og F A V G samt Aarstallet 1673 (fra Flensborg?) og en læderbetrukket, messingbeslaaet Fyrretræskiste af en c. 1700 almindelig brugelig Art; det erhvervede Exemplars Spejlmonogram MB skal henvise til et Medlem af Adelsslægten Brockdorff. Meget ejendommeligt er et Skuffemøbel (Kontor) af malet Egetræ, stammende fra Avnbøl paa Als og efter Traditionen tidligere bortauktioneret fra Augustenborg; bag to Fløjdøre, hvis Indersider dækkes af Landskabsbilleder, findes øverst et større Rum, hvis Laag er dekoreret med en Jagtscene, medens der paa en Forklap er malet et Penge- og Smykkeskrin samt »Gott Allein die Ehr. Anno 1706«, og der-

under fem Skuffer, alle med malede Landskaber. Fra Beg. af 18. Aarh. stammer endvidere et kun fragmentarisk bevaret, malet Klædeskab med et allegorisk Billede, Troen (skænket af en unævnt Giver) samt et Egetræschatol med indlagte Baand og Stjærner af vekslende gult og sort Træ; denne Dekorationsmode, der er typisk for Datidens jævneren Borgermøbler og senere blev meget yndet paa Amager, er mellem Erhvævelserne desuden repræsenteret af et lille Syskrin med Aarstallet 1737. Et andet Syskrin, dekoreret med udklippede og paaklistrede Kobberstik, repræsenterer en i 1730'erne opkommen fransk Mode. Af indkøbte Stole fra samme Periode viser en Vraastol en Prøve paa kinesisk Lakmaleri, medens en højrygget Stol af poleret og delvis fineret Bøgetræ i sin Type svarer til engelske Queen-Anne Stole og maaske er importeret fra England eller Nederlandene. Særdeles betegnende for den stærke engelske Strømning i dansk Møbelhaandværk efter Midten af 18. Aarh. er en fra Fyn stammende Bøgetræsstol, hvis Former, baade den elegant komponerede Tremmeryg og de enkle, firkantede Ben, nøje efterligner en Stoletype fra Thomas Chippendales berømte Værksted.

Ved Erhvævelserne paa dette Omraade har det særligt været tilstræbt at komplettere Samlingen af Møbler i nyklassisk Stil, der hidtil har været yderst sparsomt repræsenteret i Museet. Som Exempler paa den engelske Paavirkning, der paa mange Maader blev bestemmende for vor hjemlige Empirestil, er bl. a. erhvævet en Cedertræs Armstol i den engelske Møbelsnedker Hepplewhites Maner, og en Del Bøgetræsstole i samme Stilmaner, de sidstnævnte stammende fra et gammelt københavnsk Hjem (Vinhandler Jacobsen, gift 1790, Hj. af Pilestræde og Sværtegade). Fra samme Hjem og fra omtr. samme Tid stammer et forgyldt Pille-spejl. Mere udprægede, men dog ret tidlige Empiremøbler er forskellige Birketræsstole med indlagte, geometriske Ornamenter (den ene fra Frederikssund, Gave fra Museumsinspektør Olrik, andre fra Roskilde), en Birketræssofa (Fig. 2) med indlagte Vifteornamenter og Pyramider, et nydeligt, men noget provinsielt Arbejde, efter Sigende stammende fra en jydsk Herregaard, samt et enkelt, ligeledes jydsk Birketræsbord. Det er meget sandsynligt, at adskillige af disse Birketræsmøbler er tilvirkede i Perioden 1807

—14, da Fastlandsspærringen standsede Importen af Mahognitræet; forsaavidt man for Tiden er istand til nøjere at tidsfæste vore altfor lidt studerede hjemlige Empiremøbler, synes det ialfald sikkert, at Indlægninger i geometriske og arkitektoniske Mønstre gennemgaaende er ældre end vegetabiliske og figurlige Motiver. Af mahognifinerede Møbler med geometrisk Indlægning er erhvervet et halvrundt Sybord (fra Kolding) og fire Stole samt en Kommode med buet Forside, der dog langs de lodrette Kanter er dekoreret med Bladværk. I denne Sammenhæng kan ogsaa nævnes en lille Tekasse med en indlagt Konkylje, et engelsk Motiv, der ligeledes tilhører Mahognimøblernes ældre Sta-

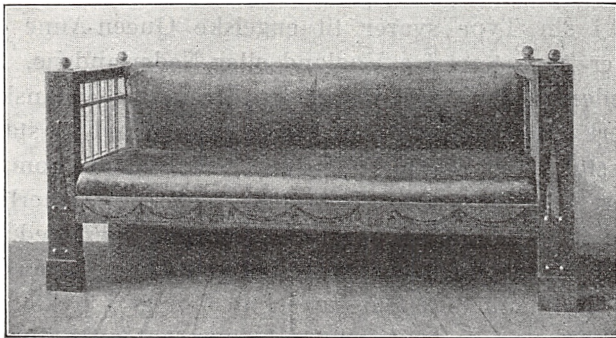

Fig. 2. Birketræssofa i tidlig Empirestil.

dier. Blandt flere større og mindre Pillespejle er det anseligste dekoreret med en indlagt Fremstilling af Pluto, medens der paa Rammens Hjørner findes Messingrosetter. Rigere, sikkert franske Messingornamenter, anbragte i Smaafelter med blaamalet Bund, findes paa et stadseligt Mahognibord, hvis omvendt T-formede Ben er smykkede med udskaarne Bøjler, der foroven ender i Ørnehoveder, forneden i Løvepoter*). Et Exempel paa, hvorledes den franske Empirestils Messingbeslag især efter 1814 har paavirket de hjemlige Arbejders Citrontræsornamenter, er en Sofa med et Par indlagte allegoriske Figurer og Egeløvsbort, og fra Senempirens Tid, c. 1830—40, stammer endelig en sydsjæl-

*) Et Bord af beslægtet Type er afbildet i Kunstindustrimuseets Aarvog 1917 S. 30, et andet findes paa Frederiksborg, og flere kendes i Privateje.

landsk, maaske i Næstved tilvirket Sofa, i hvis rige, ret stærkt opløste Akantusværk der er indflettet Jagtscener*).

Ogsaa Møbler i den saakaldte »Christian 8.s Stil«, da Former og Ornamenter fra Senempire gled over i Nyrokoko, er repræsenterede mellem Museets Nyerhværelser, bl. a. ved fire Nyrokoko-Stole. Andet Bohave af denne Art er modtaget efter Fuldmægtig ved Statsbanerne Otto Heilbuth som en testamentarisk Gave, der er tilfaldet Museet i Fællesskab med Nationalhistorisk Museum paa Frederiksborg, hvor største Delen af Møblerne indtil videre opbevares. Et Mahogni Spillebord fra Frederik 7.s Tid er skænket af Bogbinder Carlsen.

Som et karakteristisk Empiremøbel kan endelig nævnes et kakelovnssværtet Fyrretræsskab med Stukfigurer, formet ganske som en Jernovn fra det Meldal'ske Støberi (Vesterbrogade Nr. 28) og endogsaa bærende Signaturen: »Vesterbroe«. Datidens Hang til Symmetri kunde jo føre til, at man indrettede Værelser med to Kakelovnsnicher og placerede den virkelige Ovn i det ene, en Attrap i det andet Hjørne, saaledes som det f. Ex. endnu ses paa Liselund, og saaledes som det sikkert baade har været i den nu nedrevne Ejendom i Laksegade, hvorfra »Skabet« stammer, og i den Museet tilhørende Hvidt'ske Stue fra Nybørs.

Ikke blot paa Møblernes Omraade, men ogsaa i andre af Samlingens Grupper spiller Erhværelser af Genstande i nyklassisk Stil en betydelig Rolle. Af *Lysetager* er saaledes som Gave modtaget en Tinstage med Aalborgstempel fra 1798, og købte er, foruden et Par københavnsk stemplede Tinstager fra 1803 og et Par omtr. samtidige Pæretræsstager, to Par Sølvstager, begge af københavnsk Arbejde. Det ældste, 1790 stemplede Sæt (Fig. 3, Mestermærke: Gross Jespersen) er i Formerne stærkt paavirket af engelske Pletvarer, medens det yngste Par (1822, Mester Jacob Halgreen) har mere udviklede Empireformer. Et Platinfyrtøj efter Dobereiners System er dekoreret med et Billede af Napo-

*) Det senere provinsielle Empire-Snedkerhaandværk repræsenteres desuden af en Egetræs-Dragekiste med Birketræsindlægning og Hjørnesøjler; den har særlig Interesse ved Signaturen: »Forfærdiget af M. C. Wulff, Borger og Snedkermester i Stege paa Møen Ao 1826 No. 1795.«

leon. Frk. A. Engelhart har skænket en sølvpletteret Voksstabelholder fra Tiden c. 1825.

Af andre *Sølvmedearbejder* er der erhvervet adskilligt Bordtøj. Sølvbeslag har en Pibekande af Træ, et Bødkerarbejde med udskaarne, slyngede Navnetræk fra Tiden c. 1700, maaske gjort i Norge, men sidst kommende fra Faaborg. Et Sølvbæger med graverede Barokblomster bærer københavnske Stempler fra 1709 (Mester: Villads Frandsen), et Sølvlaag er ligeledes københavnsk Arbejde, fra 1746 (Mester: Axel Krøyer). Hovedstadsmærker har

Fig. 3. Sølvvarmstage. København 1790.

ogsaa en Strøsukkerbøsse i Rokokostil (1762, G. Haas), der er overladt Museet af Fru Nanna Lander, samt en noget yngre Sukkerbøsse i rig Louis-XVI-Stil (1776, Niels Pihl), medens et Par mindre Kanelbøsser i tilsvarende Stilvariationer samt en Tedaase fra 1754 sikkert er danske Provinsarbejder. Den engelsk paa-virkede, nyklassiske Retning tilhører et Saltkar fra 1790'erne, en Sukkerskaal (1806), en Flødekande (1812) og en Plat-demenage (1814), alle af københavnsk Tilvirkning, og hertil slutter sig en Kaffekande af Hamburgerarbejde (c. 1800) samt en Kageske fra 1828, der hører til de Heilbuth'ske Gaver. Af andre Sølvspiseredskaber er erhvervet en Ske (København 1726), en Ske og Gaffel med graveret Baandværk (København 1738), et Par

Skeer med graverede, ukendte Vaaben (København 1762), syv Skeer af provinsiel slesvigsk Form fra Tiden omkring 1825, stammende fra Flensborgegnen, samt seks Nyrokoko-Knive og Gafler med pressede Sølvskafter (Gaver fra Fabrikant Frederiksen, København).

Blandt andre *Bord- og Køkkensager* kan fremhæves en større Samling *Køkkentøj* af Kobber og Tin, stammende fra Herregaarden Gammel-Estrup, samt flere enkelte Genstande: en nydelig,

Fig. 4. Torvespand af Messing. 1782.

vistnok fra Odense stammende Torvespand af Messing (Fig. 4) med Aarstallet 1782, af den fra Lahdes Billeder af københavnsk Tjenestepiger velkendte Form, men sikkert beregnet for en lille Pige, en »Vaagekone« til Opvarmning af Sygemad o. l. (københavnsk Stempel 1782), en Kobbertepotte med Fyrfad (københavnsk Stempel 1777), en Kaffemaskine fra 1784 og en Temaskine fra 1817 (ligeledes med københavnsk Stp.). Mellem *Lertøj og Fajancer* er der f. Ex. en Kageform af gulglasseret Ler (Fig. 5) med Navnet Jochim Kei, Aarstallet 1665 og Billeder af en Mand og en Kvinde i Datidens Modedragt, flere hollandske Fajancer, deriblandt et Par

Delfter Statuetter, forestillende Køer (den ene sign.: v. Duyn) og en Række Forøgelse til Museets anselige Samling af hjemlige Fajancer fra 18. Aarh. Fra den københavnske Fabrik i St. Kongensgade stammer saaledes en Apotekerkrug og nogle Tallerkener, fra Slesvig en Blomsterkumme og nogle Fade, fra Kiel en Urtepotte og et blaamalet Fad, fra Kellinghusen en Madspand m. m. Interessant paa Grund af Signaturstempellet er en gulglasseret, marmoreret Potpourrivase af Kastrup-Fajance (Fig. 6), af hvis Mærkebogstaver CWM de to første maa forklares enten som Castrup Werk eller som Christian Westersholdt, Fabrikkens Ejer, medens det sidste hentyder til Værklederen J. C. L. Mantzius (1781—94); et Par andre Prøver af de forholdsvis sjældne Kastrupvarer er usignede eller kun mærkede med et enkelt Bogstav.

Fig. 6. Potpourrivase af Kastrup Fajance.

Fig. 5. Aftr. af Kageform. 166.

af de engelske Fajancer, som var de seneste danske Fabrikkers Forbilleder, er der især erhvervet en Del Exemplarer med paatrykte danske Prospekter, navnlig et Kaffe- og Testel med københavnske Billeder, fabrikeret af Sewell c. 1825. Lidt yngre er et Fad med »East view of the town Charlotte Amalie in the island of St. Thomas« samt et Par Tallerkener med Billeder af »Mr. Kjær's residence & observatory«, sikkert ligeledes paa en af de tidligere dansk-vestindiske Øer.

Af *Porcellæn* er der erhvervet enkelte Genstande fra den københavnske Fabriks Blomstringstid i Slutningen af 1700'erne, flere Genstande fra Tiden omkring 1850, og en Del af det i 18. Aarh. saa yndede ostindiske Stentøj, som udførtes i Kina efter Bestilling fra Europa, og som det østasiatiske Kompagnis Skibe hjembragte fra deres Kinafarter. I denne Sammenhæng kan og-

saa nævnes et Par kinesiske Emaillearbejder fra Midten af 18. Aarh., en sexkantet Blomstervase, to Tedaaser og et stort Kagefad.

Mellem Genstande af *Glas* er en af de interessanteste Erhvervelser et lille Skrin i Form af en Ligkiste, bestaaende af Glasplader, som er samlede i Blysprosser, og hvis Dekoration er udført i Tinfole paa Glassets Bagside, en Teknik, der brugtes omkring 1750. Fra 19. Aarh. stammer en Likørkaraffe med fem tilhørende Glas, der er skænkede af Fru Rugaard som Arvestykker fra Steen Steensen Blichers Hjem, samt nogle Genstande af Rubin-glas fra det ovennævnte Heilbuth'ske Bo.

Museets Samling af gammelt *Legetøj*, der for nogle Aar siden blev opstillet i en særlig Montre, har siden denne Ordning vedblivende modtaget talrige Forøgelse og vokser stadigt, især ved Gaver. Den saa tidligt bortkaldte Kunsthistoriker Mario Krohn har saaledes skænket en karakteristisk Dukkebutik med to Dukker, en Sælgerske og en Købende, og et Lager af Modevarer, Paraplyer, Masker, Straahatte, Kapper og Klædningsstykker, alt fra Tiden c. 1850, en Perspektivkasse, Skygebillede m. m. Postexpedient Kannik har skænket et Dukkemøblement fra Frederik 6.s Tid, Fru Ellen Buttenschøn en Mahogni-Himmelseng (c. 1820), Fru H. Orlík en Spaanæske med Køer, og desuden er bl. a. erhvervet et Dukketeater og et Dukke køkken, ligeledes fra Begyndelsen af forrige Aarhundrede.

Paa lignende Maade er f. Ex. ogsaa Samlingen af *Syredskaber* vokset ved adskillige Gaver; Spinderokke er saaledes skænkede af Postexpedient Kannik og af Grosserer Berg, en Elfenbens Traadvinder af Professor, Dr. med. Chr. Jürgensen, et Par Garnvinder af Fabrikant Olsen, KongsFabrikker. Og det gælder i det hele alle de talrige andre Serier af Smaasager, som enten belyser det borgerlige Hjems Kulturhistorie eller hører til det mere personlige Udstyr, at de øges jævnt og sikkert baade ved Gaver og ved Køb. At nævne alle disse Smaagenstande enkeltvis vil dog ikke være muligt og nøjere skal derfor kun omtales den meget betydelige Forøgelse af *Textilsamlingen*, som de sidste to Aar har bragt.

Gode Prøver paa det 18. Aarh.s *Broderkunst* er et Par storblomstrede, brogede Uldgarnsbroderier i Rokokostil, det ene paa en Sengekappe (Fig. 7), der skal stamme fra en jydsk Herregaard,

det andet, i Udførelsen meget beslægtede, paa en usyet Vest. Endnu pragtfuldere er dog et Broderi paa gul Silke, med mangefarvede, kinesisk prægede Blomster, meget smukt og omhyggeligt syede med svær Silketraad; Broderiet er nu tildannet som Sengetæppe, men har oprindeligt hørt til et Kjoleskørt af den i 1770'erne moderne, krinolineagtige Form, og ifølge Familietraditionen har det været syet og baaret af den norske Præstekone Birgitte Boyesen; til Museet er det nu skænket af Frk. Louise Ottesen. Lidt yngre er en broderet, usyet Mandsfrakke af olivenfarvet Silke med silkebrode-

Fig. 7. Uldgarnsbroderi paa Sengetæppe i Rococostil.

rede Blomster fra Tiden c. 1780; baade de spinkle, lette Ornamenter og de raffineret dæmpede Farvetoner præges af Louis-XVI-Stilens Smag, og ogsaa Klædedragtens Snit stemmer udmærket med Traditionen om, at denne Dragt har tilhørt Finansminister Grev Heinrich Carl Schimmelman (1724—82). En Smule yngre er en Damekjole, hvis Liv er omsyet, af elfenbensfarvet Silke med Besætning af Kniplinger og kunstige Blomster i Guirlander og et (noget ældre) Sølvbroderi, der efter Traditionen har været Brudekjole for en Dame af den Rantzauske Slægt. Fra Slutningen af det 18. Aarh. stammer ogsaa flere Herreveste, hvoriblandt et Par er skænkede af Frk. Marianne Borries og har været baarne af Giverindens Oldefader, Godsejer P. Neergaard, en anden skænket af Antikvitetshandler Mohrbutter. Som Gaver er ligeledes modtaget mange Dragtdele fra Begyndelsen af 19. Aarh., og det maa fremhæves, at Museet gjerne opbevarer selv Dragter fra de senere Aar, der vel i Øjeblikket kan synes »umoderne« og uden Interesse, men som senere vil faa megen Betydning og da vil blive saare vanskelige at fremskaffe.

I Tilknytning til Kostumesamlingen kan endelig nævnes nogle Billeder, der væsentlig har kostumehistorisk Betydning. En Ramme med Portrættegninger fra 1791, vistnok af P. Ipsen, forestillende Kapellan ved Frue Kirke i København, J. Winther Bentzon, hans Hustru og seks Børn. En Akvarel fra Frederik 6.s Tid er et Familiebillede af General Rasmus Krag, hans Hustru (f. Sehested) og fire Børn, og en lille Medaillon med et tegnet Dameportræt forestiller en Jomfru Cathrine Nielsen, bærende haarflettede Berlokker og andre Smykker, hvis Originaler sammen med Portrættet er skænket til Museet af Fabrikant Olsen, Kongs Fabrikker.

Af Vævninger kan nævnes en Serviet af Linneddamask med et »Prospekt af »Koppenhagen«, samt det danske og norske Vaaben, sikkert et sachsisk Arbejde fra Beg. af 1700'erne*). Fra samme Tid og vistnok af samme Tilvirkning er en blaa og hvid, damaskvævet Dug med Scener af Kristi Lidelseshistorie og tyske Indskrifter, der har tilhørt en Gaardejer i Ledøje.

Saa godt som alle de hidtil nævnte Genstande tilhører de højere Stænders Kreds og bærer Købstædernes og det fagmæssige Haandværks Præg. Grænserne mellem Bybefolkningens og Landboernes Kultur er vel ikke draget helt konsekvent, bl. a. fordi den aldrig har været skarp og enkel, men det er dog naturligt at udskille de egentlige *Landbosager* og at behandle dem som en særskilt Gruppe. Selv om Dansk Folkemuseum omfatter alle Stænder, er Studiet af Landbosagerne jo en af de Opgaver, som det i første Række skal løse.

Medens Købstadkulturen til en vis Grad er ensartet over hele Landet, er Bondekulturen som bekendt i langt højere Grad lokalt særpræget, og det er derfor af stor Betydning efterhaanden at supplere Museets Samlinger saaledes, at de enkelte Landsdele kan blive saa fyldigt repræsenterede som muligt.

Skønt Folkemuseets *Amagersamlinger* fra gammel Tid har været usædvanligt righoldige, baade hvad Bohave og Dragter angaar, er Amagerens Kultur dog saa mangesidig og nuanceret, at et heldigt, samlet Køb har kunnet tilføre den en meget værdifuld Forøgelse. Fru Mathilde Jørgensen, Dragør, har nemlig til

*) Sml. Elna Mygdal i Hist. Medd. om København 1922.

Museet overladt sin righoldige Samling af Slægtsarvestykker, der efterhaanden var samlet i hendes Forældres Hjem af hendes Fader, Lods Jørgen Berthelsen og særligt af hendes Moder, Marchen Ole Petersen, som med Pietet har værnet om alle disse talrige Smaagenstande. Medens Amagersamlingen tidligere især kunde belyse den udpræget »hollandske« Bondekultur i St. Magleby og delvis ogsaa Danskebøndernes Kultur i Taarnby og Sundbyerne, er nu hertil som den tredje særprægede Kulturkreds paa denne lille Ø føjet Skipperkulturen i Dragør. Hvad Møbler og almindeligt Indbo angaar, paavirkedes Skipperne tidligere end Gaardejerne af Købstadskik, og baade Møbler og Bordtøj i den Berthelsenske Samling illustrerer nærmest et smaaborgerligt Hjem fra Frederik 6.s Tid, med det særlige Søfartspræg, som Indkøbene fra Langfarterne har givet de mange Nipsgenstande. En meget væsentlig Bestanddel af Samlingen er dog de mange Syninger og Dragtstykker, og selvom Kvindedragten i Dragør i sine Grundtræk var den hollandske, skilte den sig dog paa mange Maader fra Maglebydragten. Særligt indeholder den Berthelsenske Samling Amagersmykker og en fuldstændig Repræsentation af »Kysedragten«s forskellige Afskygninger, Forklæder af alle Arter og til alle Lejligheder, Hverdag og Søndag, Glæde og Sorg, Begravelse og Halvsorg, samt meget Børnetøj til halvvoxne Børn; blandt Enkeltheder kan nævnes de særegne, broderede Dragørtøfler, Pudevaar til Sorg og Pudevaar med Platværksbroderier fra 1754—56—57, et af de ældste i sin Art, som kendes fra Amager. Om Samlingens Omfang kan der gives en Forestilling ved eksempelvis at nævne, at den indeholder henimod 100 forskellige Amagertørklæder.

Foruden dette store Indkøb er der erhvervet enkelte andre Amagergenstande, deriblandt en interessant Vævning, et Sengeomhæng af den især i Sønderjylland kendte Art (dansk: Rylagen, tysk: Beiderwand); det er vævet i hvide og grønne Farver, saaledes som Sengeomhængene brugtes til Hverdagsbrug, og Teknikken er ganske den sædvanlige; men det bærer Aarstallet 1747, og dets Ornamentik er endda langt ældre end dette Aar; medens de hidtil kendte Amager-Sengeomhæng med deres Blomstermønstre er mere eller mindre prægede af det 18. Aarh.s Drejelsvæv-

ning, har det nu erhvervede Stykke et Mønster af udpræget Renaissancekarakter, med Rudefelter, hvori stiliserede Fuglepar og Træer veksler.

Af megen Interesse for Studiet af Amagernes Dragtskikke er flere ældre Billeder. Et oljemalet Brystbillede af en Pige i dansk Amagerdragt er en samtidig Gentagelse af Jens Juels Maleri, der er velkendt fra en signeret Radering, og hvoraf der findes en anden Replik i Generalkonsul Johan Hansens Malerisamling. To Akvareller af J. H. Senn hører til den Serie af danske Nationaldragter, som var udstillede i August 1808, og som Senn havde udført i Samarbejde med Eckersberg. Det ene af disse Gruppébilleder forestiller »Kirkedragt i Hollænderbyen paa Amager«, det andet hedder i den samtidige Udstillingsfortegnelse »Kirke- dragt om Vinteren i Hollænderbyen paa Amager«, men forestiller i Virkeligheden overvejende Begravelses- og Sørgedragter; selv om Figurerne delvis er sammenstillede efter Rieters nogle Aar ældre Stik og saa lidt som andre ældre Billeder er fuldt ud korrekte i deres Gengivelse af Folkedragterne, danner Akvarellerne dog et værdifuldt Supplement til selve Museets Originaler, der gennemgaaende stammer fra en lidt senere Tid, og deres forskellige Farveholdning illustrerer meget betegnende Amagerdragtens Farvesymbolik for Sorg og Glæde.

Ikke mindst efter de seneste Aars Erhvervelser er Amager den Landsdel, der er fyldigst repræsenteret i Museet, og helt tilsvarende, større Forøgelser er ikke gjort fra andre Landsdele og lader sig knap nok gøre nu, efter at Antikvitethandlerne i saa mange Aar har gennemstøvet Landet. Hvad *Bondemøbler og andet Bohave* angaar, maa Museets Erhvervelser i Reglen for største Delen bestemmes af, hvad der tilfældigvis tilbydes eller dukker op i Handelen. Dog er det lykkedes at erhverve adskillige typiske Stykker fra Landets forskellige Egne.

Fra Nordsjælland er der kommet et Sæt Indbo, et Stolpeskab, en Dragkiste og en Himmelseng, alt landlige Arbejder fra Frederik 6.s Tid og testamenterede til Museet af Gaardejer Lars Kristoffersen, Ferle (Søborg Sogn). Andre sjællandske Møbler er en Foldebænk fra Værebros Mølle og en Armstol med Aarstallet 1841. En meget anselig og statelig »Uro« fra Frederikssunds-

egnen, det største Exemplar i sin Art, der hidtil er kommet til Museet, er skænket af Professor, Dr. med. E. Schmiegelow; en mindre Uro, lavet af en Torskepande med Vinger og Hale af Papir, saaledes som det brugtes paa Reersø, er skænket af Forfatteren Thorkild Gravlund. Af falstersk Bohave er erhvervet Bestanddele af en blomstermalet Himmelseng fra Gedesby paa Sydfalster, af lollandske Møbler en trebenet Stol fra Rykkerup (Toreby S.). Fra Fyen stammer et Hængeskab med Aarstallet 1729, en Alkovforside med Christian 7.s Navnetræk fra Balslev samt flere Stole, og fra Nørrejylland et malet Vægskab (Hundslund i Hads H.). Fra Sønderjylland er kommet to ret anselige Paneler med Alkover, det ene fra Barsø ved Aabenraa, det andet et for Egnen typisk Rokokoarbejde med Aarstallet 1774, fra

Fig. 8. Udskaaret Bræt. Møgeltønderegnen.

Klensby i Angel. Et morsomt lille Snitværk fra Møgeltønderegnen er et Rygbrædt til en Stol (Fig. 8) med et naivt Relief af St. Jørgen og dansk Indskrift: »Sandt Jørren Strider Medem Worm«. I denne Sammenhæng kan ogsaa nævnes et Dørhammerbræt fra 1809, sikkert stammende fra Wilstermarsk. Sønderborg Museum har skænket to malede Hustavler fra Barsø, den ene til Minde om Nis Jessen Duborg af Schauby, † 1793, den anden om Ellen Biergs af Barsø, † 1781.

Af mindre Bohave er der iøvrigt især erhvervet forskellige Mangletræer, deriblandt et sydsjællandsk med Hestehaarsmanke paa Haandtaget, flere fynske og et ældre samsingsk; det sidstnævnte, med Kasetteornamenter og Aarstallet 1624, stammer fra Nordby, hvor det, iøvrigt med Urette, fortaltes, at det skulde være skaaret af samme Billedskærer som Kirkens Altertavle; i Virkeligheden er det formodentlig gjort af en af Renæssancetidens dygtige lokale Samsø-Snedkere.

Mellem landlige keramiske Arbejder kan fremhæves et lille Urhus fra 1829, tilvirket af en nordsjællandsk Pottemager (J. B. S.

i N.), et Fiskefad af jydsk Fabrikat, stammende fra Østbirk og skænket af Hr. D. E. Rugaard, samt en Lerflaske fra 1858 (Møgel-tøndereggen), hvis Dekoration endnu er stærkt barokpræget.

Af Haandværksredskaber og lignende er en Samling Træskomandsværktøj og Træsko i forskellige Tilvirkningsstadier erhvervet fra Virklund ved Silkeborg, en Tækkenaal fra Reersø (Gave fra Arkitekt Zangenberg) og en Møller-Toldkop fra Asserballe paa Als. Haderslev Museum har bl. a. skænket en lille Bismer til Vejning af Knipletraad.

Som en naturlig Følge af den førnævnte Bevilling til Folke-dragtstudiet er det ikke blot for Amagers Vedkommende, at *Folkedragter og andre Textilier* danner en meget betydelig Del af Museets Nyerhævelser; men ogsaa fra de særligt undersøgte Landsdele har Museet kunnet supplere sine Samlinger paa dette Omraade saa systematisk som paa intet andet Felt, og baade ved talrige Gaver og ved Køb er der tilkommet meget betydelige Forøgelser.

Paa Røsnæs er der saaledes erhvervet et »Rødrejtstskørt«, et Par »Grønrejtstskørter« og et af de nu meget sjældne Skørter »med saksegrøn Bort«, nogle Livstykker eller »Buller«, fjorten Tørklæder, fire Forklæder, »Patteklude«, Vanter og Huer, deriblandt Gaver fra Gaardejer P. Larsens Hustru i Egeskov og fra Enke Ane Petersen i Ulstrup; Museet i Kallundborg har skænket en hvid Pige-Altgangshuse. Takket være disse Erhævelser vil det nu være muligt for Folkemuseet, saaledes som Kalludborg-museet allerede før har gjort, at sammenstille en Række Varianter af den typiske Røsnæsdragt og at give et nogenlunde fuldstændigt Billede af Klædedragtskikkene i de to Røsnæssogne, Ulstrup og Raklev; de udmærker sig ikke blot ved sine stærkt detaillerede Regler for de forskellige Fest- og Højtidsdragter, men ogsaa ved de ejendommelige, hjemmevævede Stoffers smagfulde, dæmpede Farvetoner, som ogsaa ses paa Egnens Sengetæpper, hvoraf der er erhvervet et Exemplar i »Hjulrejtstmonster«. Paa Samsø, hvorfra Museet kun har ejet en enkelt, fuldstændig Festdragt, viste det sig desværre umuligt at sammenstille andre Dragter, idet Skørterne nu næsten alle er forsvundne, men det tidligere indsamlede kompletteredes dog med forskellige Dragtstyk-

ker, Trøjer og Kjoleliv, Sjaler, Tørklæder, Korsklæde, Puldhuer og »Kjus«, de fleste stammende fra Nordby paa Samsø, hvor Mindet om de gamle Skikke er mest levende; en enkelt Puldhue er dog skænket af Gaardejer P. Skoles Hustru i Permelille og Haandklæder af Købmand Frederiksen i Brundby og Fru Ane Hansen, Tranebjerg.

Af sjællandske Sager er der iøvrigt erhvervet en Del fra *Hedeboegnen*, saaledes en Mandsdragt og en Kvindedragt med udsyet Særk, flere »Buller« og et Par Huer fra Ørsted, en anden Kvindedragt med »Rueskørt« fra Jersie, et Sengetæppe vævet i Træhvergarnsmønster, et Spærlagen af lignende Vævning, en Agehynde med broget Uldgarnsbroderi, med Aarstallet 1749 (det ældste hidtil kendte Stykke i sin Art) og nogle Hvidsømsbroderier, de sidstnævnte delvis Gaver fra Fru Anna Garde Hansen, Orehoved, og Museumsbud Hans Jensen. Fra *Nordsjælland* stammer en Skovshoveddragt (Torvedragt med Stadshue og Stadsforklæde), et Skørt og et Par Buller fra Farum, andre Dragtdele fra Ølstykke samt vistnok et Haandklæde fra 1753, udsyet med lyserødt Garn. Fra *Vestsjælland* er kommet en Barnehue, skænket af Gaardejer Jens Mortensen paa *Reersø*, fra *Sydsjælland* en Mandsdragt fra Ulse ved Fakse og en Samling Kvindehuer fra Næstvedegnen, hvoriblandt et Par Stykker skænkede af Næstved Museum og fra *Møn* en typisk Kvindehue, skænket af Møns Museum i Stege.

Paa *Falster* blev det tilstræbt at tilvejebringe en Repræsentation for de forskellige Dragtskikke paa den nordlige og den sydlige Del af Øen, men kun for Nordfalsters Vedkommende lykkedes det nogenlunde fuldstændigt; paa Sydfalster var de bevarede Dragtstykker allerede blevne for faa i Tal, saaledes at det af Skørter kun var muligt at erhverve et enkelt, meget medtaget, en Gave fra Fru Larsen, Engvadgaard. Derimod fremskaffedes en fyldig Repræsentation for den ejendommelige falsterske Hvidsøm, hvoraf Museet tidligere næsten intet ejede. Naar Indsamlingen her paa Øen i det hele tilførte Museet ret talrige Forøgelser, ialt c. 100 Numre, skyldes det ikke mindst talrige Gaver, som modtoges fra Fru Betz, Tummerup (Lænketrøje, Bul, 2 Huer), Fru Birthe Stine Bording, Skovby (Lin, 2 Par Ærmebaand), Fru Lærer Christiansen, Gedesby (Pigehue, Mamme-

lukker, Tørklæder, Brystkantning og 2 Par Ærmebaand), Portør Ole Hansen, Gedser (Baand og Løddesærk), Fru Ane Hemmingsen, Rodemark (Huer og Ærmebaand, Oplød, Bul, Ærmebaand, Lin og sort Hue), Fru Johanne Hollænder, Gedesby (Huer med Hat og Aabindebaand, hvidt Tørklæde med Knipling, Træd, Solhandsker m. m.), Fru Margrete Jensen, Brandrisgaard, Veggerløse (Oplød, 2 Skjorteskulderstykker), Fru Grethe Jørgensen, Gedesby (Oplød), Fru Koch, Kochsminde, Bøtø (Huer), Fru M. Lassen, Stensgaard (3 Huer), Fru Kirsten Mikkelsen, Gedesby (Tørklæde), Fru S. Perregaard, Veggerløse (Tørklæde og Forklæde), Fru Karen Rask, Gedesby (Strømpebaand og Sengestykke), Enkefru Røsse, Marrebæk (Huer og Lin, Bælte, Ærmebaand og Brystkantning), Fru Thomsen, Vejringe (Skørtebaand), Gaardejer L. Villumsen, Virket (rød Lænketroje, Polkahue, Barnehue, Handsker og et Forklæde).

Ogsaa under det korte Besøg paa *Lolland* modtoges adskillige Gaver, saaledes Buller og Huer fra Gaardejer Peter Christensen, Skovstræde, Flintinge, Huer og andre Dragtdele, ialt 8 Stykker, fra Frk. Ane Petersen i Døllefjelde og en Hue fra Fru Else Jørgensen i Fjelde, saa at Museets Beholdning af lollandske Sager, naar Indkøbene medregnes, er forøget med c. 40 Numre.

Fra *Fyn* og fra *Nørrejylland* er der kun indkommet ganske faa Dragtdele, hvoriblandt kan nævnes en »Chenille« (Mandsverfrakke med Slag) af mørkeblaat Vadmel fra Lem og flere andre Dragtstykker fra Salling. I *Sønderjylland* er der, atter takket været Undersøgelsesrejserne, gjort en rigere Høst, især paa Løjt-

Fig. 9. Kirke- og Barnedragt fra Hollandsk Amager.

land og paa Als. Gaver er modtagne fra Frk. Raun, Barsmark («Bakkenhue»), Fru Riis, Barsmark («Stridshandsker»), Rentier Jørgen Iversen, Svejrup i Feldsted Sogn (Kjole og Tørklæde) og Frk. Thomsen, Pøl (Nørre-Als). Blandt Indkøbene er der en Række, der giver en ret fyldig Repræsentation af ældre Dragter

Fig. 10. Mands- og Kvindedragt fra Rosnæs.

fra Løjt S. (ved Aabenraa), en Festdragt fra Rømø og flere Beiderwandsvævninger.

Af Genstande fra *Skaane* er modtaget en Rødlagenshynde fra Klagstrup, skænket af Fru Anne Pedersen, Lyngby, og erhvervet et »Særkesølv« med vedhængt »Trillekors« fra sydøstre Skaane, og endelig er *Island* repræsenteret mellem Nyerhævelserne ved en Tegning fra 1794 af en islandsk Bonde og hans Søn.

Desværre er Museets Pladsforhold jo saa elendige, at det altid er vanskeligt at skaffe Husly for større Forøgelser. Næsten

hele Textilsamlingen maa hengemmes i Skabe og Kister, og selv til denne Nedpakning er Pladsen nu meget indskrænket. Først under nye og bedre Forhold vil Museet virkelig kunne vise sit rige Indhold, men for dog at give en Mundsmag herpaa ved for en Tid at fremdrage nogle af de hengemte Skatte har Museet begyndt at ordne *midlertidige Udstillinger*, især af Dragter og Textilier. Først ordnedes, i Tiden 16. Jan.—31. Marts 1921 et Udvalg af de hollandske Amagerdragter. Den til Raadighed staaende Plads tillod ikke at vise mere end en halv Snes Dragter, en Brud og en Brudgom, en Skafferske, to Kvinder i Sørgedragter, en Mand og en Kone i Søndagsklæder, en Kone i Hverdagsdragt, en Kirkedragt (Fig. 9) og et Par Børnedragter, og under rummeligere Forhold vilde man have kunnet opstille dobbelt saa mange Figurer. Men selv om Udstillingen saaledes langt fra var fuldstændig, vakte den dog Opmærksomhed baade i Pressen og i Publikum og virkede sikkert som en nyttig Propaganda for Museet. Senere er fulgt en Udstilling af Dragter og Vævninger fra Røsnæs (Fig. 10, Maj—September 1921), af et Udvalg af den Berthelsenske Samlinger fra Dragør (Oktober—December 1921) og sidst et Udvalg af Købstadtøj, Dragter og Broderier fra 18. Aarh. (Januar—April 1922).

Foruden de allerede nævnte Givere er Gaver modtaget fra: Skotøjshandler C. Andersen, København, Læge Bennet-Kjeldsen, Hørsholm, Bogbinder C. Carlsson, Kbhvn., Støbemester C. Carlson, Helsingør, Magister H. V. Clausen, Kbhvn., Gaardejer Clemens, Barsmark pr. Aabenraa, Frk. Dalsgaard, Sorø, Hr. J. F. Dessauer, Kbhvn., Frk. Elisabeth Duurloo, Kbhvn., Fru Dyrbye, Kbhvn., Frk. Andrea Engelhart, Kbhvn., Frk. Maren Hansen, Kongstrup pr. Kallundborg, Telegrafbestyrer Niels Hansen, Kallundborg, Fru Emilie Demant Hatt, Kbhvn., Fru Helsøe, Kbhvn., Fru Læge Heine, Kbhvn., Fru Antikvitetshandler Andrea Jensen, Kbhvn., Frk. Liefka Max Jørgensen, Kbhvn., Fru M. Jørgensen, Dragør, Journalist Hugo Jørgensen, Kbhvn., Konsul Kaas, Kbhvn., Overrettsagfører O. Kayser, Kbhvn., Københavns Vejvæsen, Fru Gaardejer P. Larsen, Egeskov pr. Kallundborg, Murermester Lund, Haderslev, Lyngby Politi.

